

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ**

Кафедра „Економіка підприємств транспорту”

**ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ**

**Методичні вказівки до вивчення дисципліни
та виконання курсової роботи для студентів спеціальності
„Економіка підприємства”
денної та заочної форм навчання**

2007

Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств:

Методичні вказівки до вивчення дисципліни та виконання курсової роботи для студентів спеціальності „Економіка підприємства” денної та заочної форм навчання / Укладачі: Н.І. Богомолова, М.М. Андрієнко. – К.: Вид-во КУЕТТ, 2007. – 44 с.

Методичні вказівки розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств транспорту (протокол № 18 від 16 травня 2007 р.) та на засіданні методичної комісії фінансово-економічного факультету (протокол № 5 від 23 травня 2007 р.).

Видання призначено для студентів спеціальності „Економіка підприємства” денної та заочної форм навчання; особлива увага приділена теоретичним засадам економіки та організації функціонування об'єднань підприємств, порядку заснування, видам та організаційно-управлінським структурам об'єднань підприємств; використовуються при самостійній роботі студентів, зокрема при виконанні курсової роботи, передбаченої навчальним планом спеціаліста (магістра).

Укладачі: канд. екон. наук., доцент Богомолова Н.І.,
ст. викл. Андрієнко М.М.

Рецензенти: д-р екон. наук, проф. Ільчук В.П.,
канд. екон. наук, доц. Панченко О.І.

ВСТУП

Однією з головних проблем економічного розвитку виступає пошук та обґрунтування ефективно організованих форм об'єднань. Світовий досвід доводить ефективність функціонування багатьох типів інтеграційних об'єднань – асоціацій, концернів, консорціумів, синдикатів, картелів, трестів, холдингів, корпорацій, пулів тощо. Вітчизняна законодавча база вділяє такі об'єднання як асоціації, концерни, консорціуми та корпорації.

Дисципліна „Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств” відноситься до циклу професійно-орієнтованих, її метою є засвоєння знань з економіки, організації та ефективності господарювання інтегрованих суб'єктів підприємництва шляхом вивчення теоретичних засад економіки та організації функціонування об'єднань підприємств, набуття навичок аналізу організаційних резервів підвищення ефективності господарювання.

Однією з форм підсумкового контролю за дисципліною «Економіка і організація діяльності об'єднань підприємств» є курсова робота.

Основною метою курсової роботи є закріплення та узагальнення знань з даної дисципліни й інших економічних предметів, а також придбання практичних вмінь та навичок аналізу діяльності об'єднань підприємств, пошуку резервів підвищення ефективності та розробки заходів з їх реалізації.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Зміст дисципліни “Економіка і організація діяльності об’єднань підприємств”.....	6
1.1. Структура курсу.....	6
1.2. Теми для самостійного опрацювання.....	10
1.3. Зразок тестових завдань для поточного контролю знань.....	11
1.4. Питання підсумкового контролю знань.....	
2. Підготовка та захист курсової роботи.....	15
2.1. Загальні положення.....	15
2.2. Теоретична частина.....	16
2.3. Практична частина.....	18
Список рекомендованої літератури.....	28
Додаток.....	31

1. Зміст дисципліни

“Економіка і організація діяльності об’єднань підприємств”

Закономірності функціонування та розвитку об’єднань підприємств розкриваються в таких основних темах, як: Об’єднання підприємств як суб’єкт господарювання, Спеціалізація і кооперування підприємств об’єднання, Державне регулювання діяльності об’єднань підприємств, Холдингова організація об’єднань підприємств, Організаційно-управлінські структури об’єднань підприємств, Регулювання діяльності об’єднань підприємств, Фінансування об’єднань підприємств, Особливості діяльності промислово-фінансових груп, Глобалізація ринків і транснаціональні корпорації, Стратегічні альянси підприємств.

Розглянемо послідовність викладення матеріалу курсу та набір питань, що розглядаються в тій, чи іншій темі.

1.1. Структура курсу

Тема 1. Об’єднання підприємств як суб’єкт господарювання

Інтеграція підприємств - сучасна тенденція розвитку світової економіки. Корпоративний сектор як базис сучасної конкурентної економіки. Завдання, які вирішують інтегровані корпоративні структури в Україні. Різноманітність механізмів інтеграції підприємств в групи.

Типи об’єднань підприємств. Добровільні об’єднань підприємств: асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, картелі, трести, холдинги (холдингові компанії), промислово-фінансові групи.

Інституціональні об’єднання: виробничі, науково-виробничі, виробничо-торговельні.

Досвід господарювання об’єднань підприємств транспортної галузі. Організаційно економічні основи територіально-галузевих об’єднань.

Роль і місце спеціалізації і кооперування підприємств в утворенні їх об’єднань. Економічні передумови створення об’єднань підприємств.

Тема 2. Державне регулювання діяльності об’єднань підприємств

Закон України “Про підприємства”, “Про промислово-фінансові групи в Україні”, Положення про порядок створення холдингових компаній у процесі

корпоратизації та приватизації – основа організації діяльності об'єднань підприємств. Обмеження на створення та діяльність об'єднань підприємств.

Сутність економічної концентрації. Контроль за процесами економічної концентрації в Україні. Визначення показників концентрації. Положення про порядок одержання згоди Антимонопольного комітету України на створення холдингових компаній в процесі корпоратизації та приватизації. Положення про порядок погодження Антимонопольним комітетом проектів установчих документів та планів розміщення акцій холдингових компаній. Положення про порядок одержання згоди Антимонопольного комітету України на поглинання господарських суб'єктів в процесі приватизації. Положення про порядок підтвердження Антимонопольним комітетом України наявності контрольного пакета акцій.

Державне регулювання діяльності транспортних об'єднань.

Тема 3. Холдингова організація об'єднань підприємств

Сутність холдингового об'єднання. Чисті і змішані холдингові компанії. Типи холдингових компаній. Холдинги, створені на основі об'єднання промислових підприємств. Конгломерати, які формуються на основі поглинання підприємств виробничої та комерційної діяльності. Банківські холдинги. Холдинги в системі фондів.

Холдингові компанії за формами власності: державні, приватні, державно-приватні.

Указ Президента України “Про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації”. Основні крупні холдингові компанії України. Передумови створення холдингових компаній в Україні. Основні способи і мотивації створення холдингових компаній в Україні. Типи інтеграції підприємств в холдинговому об'єднанні: вертикальна, горизонтальна, конгломератна. Приклади вертикальної, горизонтальної, конгломератної інтеграції підприємств. Методи управління холдингом.

Дочірня фірма. Основні цілі її створення та можливості. Порядок створення дочірньої фірми та вибір її правової форми. Основні принципи фінансової взаємодії дочірньої фірми і материнського підприємства. Основні важелі перерозподілу прибутків і капіталів між материнською і дочірніми фірмами. Способи контролю за фінансовим станом дочірньої фірми. Управління фінансовими потоками.

Внутрішньофірмові операції холдингових структур. Здійснення угод між суб'єктами холдингового об'єднання на основі внутрішніх умовно-розрахункових (трансфертних) цін. Внутрішньофірмові кредитно-фінансові схеми. Фондові операції холдингу.

Передумови для розширення зарубіжної підприємницької діяльності вітчизняних підприємств. Види господарських одиниць, що можуть створювати підприємства України за її межами.

Шляхи створення дочірніх підприємств резидентів України. Вимоги до здійснення резидентами іноземних інвестицій у зарубіжні дочірні підприємства. Основні типи дочірніх фірм, які створюються за кордоном українськими підприємствами. Критерії країни для створення дочірнього підприємства. Групи країн за наданням пільг для іноземних інвесторів.

Економічна сутність офшорних зон та їх класифікація. Роль офшорного підприємництва у світовій економіці. Фінансово-організаційний механізм офшорного підприємництва. Процедура заснування та організація роботи офшорної компанії. Типові офшорні схеми. Офшорне підприємництво та економіка України. Становлення і розвиток державної політики регулювання офшорного підприємництва.

Тема 4. Організаційно-управлінські структури об'єднань підприємств

Суть організаційних структур. Критерії вибору раціональної організаційної структури об'єднань підприємств. Групи оргструктур: бюрократичні, дивізіональні, програмно-цільові.

Основні види бюрократичних структур. Переваги і недоліки бюрократичних оргструктур.

Дивізіональні структури. Види дивізіональних структур: продуктово-організаційна; організаційна структура, що орієнтована на споживача; регіональна структура. Переваги і недоліки дивізіональних оргструктур.

Програмно-цільові оргструктури: адаптивні структури і структури, що орієнтовані на нововведення. Групи структур, що орієнтовані на нововведення: проектна, матрична та оргструктура типу конгломерату. Переваги і недоліки програмно-цільових структур.

Тема 5. Регулювання діяльності об'єднань підприємств

Побудова системи управління об'єднання підприємств. Структура і компетенція органів управління об'єднання підприємств. Механізм регулювання підприємствами об'єднання. Роль маркетингу, планування, організації та контролю в забезпеченні узгодженості, взаємозв'язку і взаємодії між підприємствами об'єднання. Органи, які забезпечують функціональні взаємозв'язки між підприємствами об'єднання.

Фактори, що обумовлюють методи і характер управлінського контролю: ступінь залежності підприємства від головної компанії; форма організації головної компанії; належність капіталу.

Організація циклу “дослідження-виробництво” в об'єднаннях підприємств.

Особливості регулювання діяльності транспортних об'єднань.

Тема 6. Комплексний аналіз функціонування об'єднань підприємств

Методи і завдання комплексного аналізу функціонування об'єднань підприємств. Оцінка інвестиційної привабливості потенційних дочірніх підприємств та ефективності їх придбання. Показники оцінки інвестиційної привабливості підприємств.

Фінансовий аналіз підприємства, який здійснюється в процесі оцінки його інвестиційної привабливості. Механізм визначення вигод і витрат від придбання підприємства.

Показники ефективності діяльності дочірніх підприємств. База для оцінки фінансових коефіцієнтів. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності холдингу, розрахованих на основі консолідованої і зведеної звітності.

Прогнозування ефективності розподілу інвестиційних ресурсів холдингових структур, Математична модель холдингу. Критерій оптимальності. Розрахунки пошуку оптимального варіанту розподілу інвестиційних ресурсів з використанням ПЕОМ.

Тема 7. Фінансування та оподаткування груп підприємств

Концепція фінансової стратегії. Сутність та горизонти фінансового планування. Джерела фінансування розвитку груп підприємств.

Коефіцієнти внутрішнього зростання та стійкого зростання. Планування зовнішніх джерел фінансування.

Методи фінансового планування. Загальна характеристика фінансового плану. Прогноз продажу. Гіпотетичні фінансові документи: баланс комерційної діяльності, звіт про прибутки і збитки, звіт про зміни у власному капіталі, звіт про зміни фінансової позиції. Планування грошових потоків. Взаємозв'язок прогнозних фінансових документів.

Структура капіталу об'єднання підприємств. Визначення структури капіталу та її оптимізація.

Бюджетування капітальних вкладень. Планування і фінансування інвестиційних проектів в об'єднаннях підприємств. Економічна оцінка проектів. Ранжирування проектів на основі економічних методів оцінки.

Сутність оборотного капіталу. Управління оборотним капіталом. Управління грошовими коштами і портфелем цінних паперів. Моделі управління грошовими коштами. Управління дебіторською заборгованістю. Управління товарно-матеріальними запасами.

Оподаткування груп підприємств. Система оподаткування дивідендів, розподілених у середині груп. Оподаткування консолідованого прибутку групи. Податкове планування.

Тема 8. Діяльність промислово-фінансові групи (ПФГ)

Сутність ПФГ. Завдання, які вирішують ПФГ в економіці України.

Організаційна структура ПФГ та її складові: кредитно-фінансовий блок, промисловий, сільськогосподарський, торговельний, науково-дослідницький блоки.

Механізми інтеграції підприємств у ПФГ та їх характеристика.

Законодавче регулювання створення та діяльності ПФГ в Україні. Закон України “Про промислово-фінансові групи в Україні”. Визначення правового статусу головного підприємства та учасників ПФГ. Обмеження на створення ПФГ в Україні. Механізм створення та державної реєстрації ПФГ. Державна підтримка функціонування ПФГ. Умови реорганізації і ліквідації ПФГ. Основні показники діяльності найбільших ПФГ України.

Тема 9. Транснаціональні корпорації (ТНК)

Ознаки і суть транснаціональної корпорації (ТНК). Значення ТНК у розвитку світової економіки. Показники діяльності найбільших ТНК.

Типова організаційна структура ТНК. Види сучасних ТНК.

Механізм функціонування ТНК. Економічний механізм ТНК. Податкові умови діяльності ТНК. Трансфертні ціни у діяльності ТНК. Управління фінансовими потоками ТНК. Фінанси ТНК. Формування та реалізація стратегії розвитку ТНК. Маркетингові стратегії ТНК.

Стратегічні альянси підприємств. Форми транснаціональних альянсів. Переваги створення стратегічних альянсів підприємств. ТНК в системі національного законодавства. ТНК і міжнародний бізнес в Україні.

1.2. Темы для самостійного опрацювання

1. Визначення рівня та ефективності процесів концентрації, спеціалізації, кооперування, комбінування і диверсифікації транспортного виробництва.

Література: 5, 16, 20, 38, 40.

2. Обґрунтування ефективності модернізації технологічної лінії, розміщення та реконструкція об'єктів об'єднання підприємств.

Література: 5, 20, 22.

3. Оцінка економічної ефективності виробничих і фінансових інвестицій, реалізації інвестиційних проектів, пов'язаних з об'єднанням підприємств.

Література: 5, 20, 37, 47, 58.

4. Аналіз інвестиційної привабливості потенційних дочірніх підприємств та ефективності здійснення їх придбання.

Література: 5, 14, 37, 47, 52.

5. Аналіз ефективності діяльності дочірніх підприємств та загального стану холдингу.

Література: 4, 20, 21, 25, 29.

6. Прогнозування ефективності розподілу інвестиційних ресурсів холдингових структур.

Література: 20, 21, 44, 50.

7. Особливості виробничої, інноваційної, фінансової діяльності транспортних об'єднань.

Література: 5, 16, 17, 20, 22, 38, 47.

1.3. Зразок тестових завдань для поточного контролю знань

1. Які типи об'єднань можуть утворювати підприємства та організації:

- а) комерційні;
- б) виробничі;
- в) добровільні;
- г) інституціональні;
- д) інноваційні;
- е) інший варіант.

2. Організаційно-управлінські структури підприємств об'єднання можуть бути:

- а) виробничими;
- б) бюрократичними;
- в) комерційними;
- г) дивізіональними;
- д) програмно-цільовими;
- е) регіональними.

3. Дочірні структури доцільно створювати з метою:

- а) подальшого перепродажу;
- б) диверсифікації операцій компанії;
- в) уособлення ліцензійних видів діяльності;
- г) перерозподілу доходів і витрат між компаніями групи;
- д) підвищення платоспроможності фірми;
- е) укладання мирової угоди.

4. Підприємства, що перебувають під контролем холдингу своєю юридичною самостійністю:

- а) втрачають;
- б) не втрачають;
- в) втрачають або не втрачають згідно угоди.

5. Основними способами створення холдингових компаній є:

- а) передавання контрольних пакетів акцій дочірніх підприємств холдинговій компанії;
- б) реструктуризація підприємства;
- в) приватизація підприємства;

- г) поглинання одного господарського суб'єкта іншим шляхом придбання контрольного пакету акцій;
- д) горизонтальна і вертикальна інтеграція підприємств.

6. Засновниками холдингової компанії в процесі приватизації може бути:

- а) трудовий колектив підприємства;
- б) державний орган приватизації;
- в) підприємство, що підлягає приватизації;
- г) відкрите акціонерне товариство;
- д) директор підприємства.

7. Створення дочірніх підприємств резидентів України за її межами здійснюватися такими шляхами:

- а) заснування дочірнього підприємства;
- б) придбання діючого іноземного підприємства;
- в) придбання пакетів акцій іноземних підприємств;
- г) створення дилерської мережі на території іноземних країн;
- д) створення спільного підприємства.

8. За формами власності холдингові компанії розподіляють на:

- а) колективні, державні, приватні;
- б) державні, приватні, державно-приватні;
- в) державні, приватні;
- г) інший варіант.

9. Які типи інтеграції підприємств спостерігаються в холдингових компаніях?

- а) вертикальна, горизонтальна, конгломеративна;
- б) вертикальна, горизонтальна, паралельна;
- в) вертикальна, горизонтальна, консолідована.

10. Створення холдингових компаній у процесі корпоратизації та приватизації не допускається у таких галузях:

- а) виробництво промислової продукції;
- б) торгівля товарами народного споживання;
- в) будівництво;
- г) виробництво та переробка сільськогосподарської продукції;
- д) громадське харчування;
- е) зв'язок.

11. Асоційоване підприємство – це підприємство, в статутному капіталі якого частка інвестора становить:

- а) від 50 до 100% ;
- б) від 35 до 75% ;

- в) від 30 до 60% ;
- г) від 20 до 50% .

12. Основними видами бюрократичних організаційних структур є:

- а) функціональні;
- б) вертикальні;
- в) матричні;
- г) лінійно-функціональні.

13. Основними видами дивізіональних організаційних структур є:

- а) продуктово-організаційна;
- б) штабна;
- в) регіональна;
- г) орієнтована на споживача;
- д) орієнтована на постачальника.

14. Головним підприємством ПФГ є:

- а) підприємство, яке виробляє проміжну продукцію ПФГ;
- б) підприємство, яке виробляє кінцеву продукцію ПФГ;
- в) банк;
- г) підприємство, яке реалізує продукцію ПФГ.

15. Підприємства, які ввійшли в ПФГ статус юридичної особи;

- а) зберігають;
- б) не зберігають;
- в) зберігають або не зберігають за угодою.

16. Створення ПФГ забороняється:

- а) у сфері торгівлі;
- б) у сфері АПК;
- в) у будівництві;
- г) у сфері побутового обслуговування;
- д) інший варіант.

17. Вищим органом управління холдингової компанії є:

- а) спостережна рада;
- б) збори уповноважених представників підприємств-акціонерів;
- в) правління компанії;
- г) ревізійна комісія.

18. Збори (конференція) представників підприємств-акціонерів є правомірними, якщо в них беруть участь:

- а) більше 50% голосів;
- б) більше 60% голосів;

- в) більше 75% голосів;
- г) більше 80% голосів.

19. Вертикальна інтеграція підприємств має за мету:

- а) усунення невизначеності;
- б) обмеження конкуренції;
- в) поліпшення якості продукції і зниження витрат;
- г) пристосування до технологічних змін;
- д) інший варіант.

20. Які характеристики мають відношення до консорціумів?

- а) тимчасові статутні об'єднання;
- б) юридична особа;
- в) найбільш розповсюджена в світі форма об'єднань;
- г) централізована організаційна структура з жорсткими зв'язками учасників;
- д) єдиний виробничо-господарський комплекс.

Примітка: тест може мати декілька правильних відповідей; при обранні іншого варіанту наводиться свій варіант відповіді.

1.4. Питання підсумкового контролю знань

1. Інтеграція підприємств як сучасна тенденція розвитку світової економіки.
2. Поняття "об'єднання підприємств".
3. Місія і цілі об'єднання підприємств. Головні напрями діяльності об'єднання підприємств.
4. Типи об'єднань підприємств та їх класифікація.
5. Спеціалізація і кооперування підприємств об'єднання.
6. Нормативно-правова база створення об'єднань підприємств в Україні.
7. Сутність економічної концентрації.
8. Контроль за процесами економічної концентрації в Україні.
9. Сутність холдингу та порядок його створення.
10. Організаційні і правові основи холдингів.
11. Структура холдингової компанії.
12. Структурна схема управління холдингом.
13. Дочірня фірма. Основні цілі її створення та можливості. Порядок створення дочірньої фірми та вибір її правової форми.

14. Взаємодія дочірньої фірми і материнського підприємства.
15. Фінансовий контроль за дочірньою фірмою.
16. Внутрішньофірмові операції холдингових структур.
17. Дочірні фірми за кордоном.
18. Основні корпоративні схеми міжнародного переливу капіталу через офшорні компанії.
19. Бюрократичні організаційно-управлінські структури.
20. Дивізіональні організаційно-управлінські структури.
21. Програмно-цільові організаційно-управлінські структури.
22. Компетенція органів управління об'єднань підприємств.
23. Механізм регулювання підприємствами об'єднання.
24. Організація циклу “дослідження - виробництво” в об'єднаннях підприємств і наукових установ.
25. Аналіз інвестиційної привабливості потенційних дочірніх підприємств та ефективності здійснення їх придбання.
26. Аналіз ефективності діяльності дочірніх підприємств та загального стану холдингу.
27. Фінансова стратегія об'єднань підприємств.
28. Джерела фінансування розвитку груп підприємств.
29. Методи фінансового планування та фінансовий план.
30. Оцінювання та оптимальна структура капіталу груп підприємств.
31. Оподаткування груп підприємств.
32. Сутність та організаційна структура ПФГ.
33. Механізми інтеграції підприємств у ПФГ.
34. Державне регулювання створення та діяльності ПФГ в Україні.
35. Транспортні об'єднання: функціонування та перспективи розвитку.

2. Підготовка та захист курсової роботи

2.1. Загальні положення

На початку семестру студенти отримують завдання на курсовою роботу, видане індивідуально, на стандартному бланку-завданні.

Індивідуальний характер роботи забезпечується багатоваріантністю вихідних даних, які задаються викладачем.

Кожна робота повинна мати наступні розділи:

Вступ

1. Теоретичну частину.
2. Практичну частину.

Висновок

Список використаної літератури

Оформлення курсової роботи виконується рукописним, машинописним або на комп'ютері на одній стороні аркуша стандартного розміру, папір формату А4.

Заголовки структурних частин роботи пишуться на окремій сторінці прописними буквами: ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, ДОДАТКИ.

Замість слів «Теоретична частина», «Практична частина» на окремій сторінці прописними буквами пишуть назву глав, строченими буквами (крім першої великої літери) – назву параграфів та пунктів.

До захисту допускаються студенти, що виконали роботу згідно з пред'явленими вимогами та отримавши позитивний відгук керівника.

Для проведення захисту студенти виносять найбільш суттєві елементи практичної частини на аркуш формату А1.

Розглянемо структуру курсової роботи.

У вступі необхідно відобразити роль та значення діяльності об'єднань у ринкових умовах функціонування економіки, дати обґрунтування теми та сформулювати ціль курсової роботи.

Теоретична частина. Розкривається одне з теоретичних питань щодо організації та функціонування діяльності об'єднань підприємств. Теоретичне питання видається викладачем індивідуально кожному студенту.

У практичній частині розв'язується три завдання, на основі отриманих показників роботи підприємств та їх аналізу після кожного з завдань формується стислий висновок.

У заключній частині виконується підсумковий аналіз попередніх розділів.

2.2. Теоретична частина

Тематика теоретичної частини курсової роботи обирається студентом та узгоджується з керівником роботи.

Рекомендований перелік тем характеризується наступними питаннями.

1. Сутність об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств та їх характеристика.

2. Характеристика діяльності концернів та консорціумів.

3. Характеристика діяльності корпорацій та асоціацій.

4. Законодавча база функціонування об'єднання підприємств в Україні.

5. Порядок створення та державної реєстрації об'єднання підприємств.

6. Права та обов'язки об'єднання підприємств.

7. Управління об'єднаннями підприємств.

8. Економічна сутність спеціалізації підприємств об'єднань. Основні види спеціалізації.

9. Кооперування підприємств об'єднання. Основні форми кооперування.

10. Основні цілі та напрямки державного впливу на діяльність об'єднань підприємств. Форми державного регулювання діяльності об'єднань підприємств.

11. Поняття холдінга. Особливості організації діяльності холдінгової компанії.

12. Економічні основи діяльності холдінгу.

13. Особливості управління холдінговою організацією.

14. Економічний та фінансовий аналіз діяльності підприємств холдінгової компанії.

15. Поняття організаційно-управлінських структур, їх характеристика.

16. Типи організаційно-управлінських структур, їх характеристика.

17. Аналіз організаційного рівня управління об'єднаннями.

18. Аналіз ефективності управлінських рішень.

19. Цілі, завдання та напрямки регулювання діяльності об'єднань підприємств.

20. Поняття, структура, умови функціонування господарчого механізму науково-виробничого об'єднання.

21. Фінансова діяльність господарчих систем, її основні елементи.

22. Організація фінансових служб об'єднань підприємств. Особливості розподілу прибутку в різних типах об'єднань підприємств.

23.Формування фінансового плану об'єднань підприємств, контроль за його виконанням.

24.Бюджетування діяльності підприємств об'єднань як основа підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

25.Аналіз фінансового стану об'єднань підприємств та його особливості. Аналіз забезпеченості об'єднань підприємств власними обіговими коштами.

26.Цілі та задачі створення та функціонування промислово-фінансових груп (ПФГ). Особливості організації, управління та регулювання діяльності ПФГ.

27.Сучасні тенденції глобалізації світових економічних процесів. Форми глобалізації ринків.

28.Цілі та задачі створення та функціонування ТНК. Правова основа функціонування ТНК. Особливості організації, управління та регулювання діяльності ТНК.

29.Цілі та задачі створення та функціонування стратегічних альянсів підприємств. Роль стратегічних альянсів підприємств у функціонування ринкової економіки.

30.Особливості організації, управління та регулювання діяльності стратегічних альянсів.

2.3. Практична частина

Практична частина курсової роботи складається з трьох завдань.

Завдання 1. Створення об'єднання підприємств

Необхідно проаналізувати виробничо-господарську діяльність підприємств, які потім необхідно об'єднати в об'єднання. На базі даних роботи підприємств за чотири роки необхідно виконати аналіз динаміки обсягів виробництва та реалізації продукції, склад та структуру виробничих ресурсів (основних фондів, обігових коштів, трудових ресурсів). Далі необхідно розрахувати узагальнюючі та приватні показники діяльності підприємств, дати їм характеристику.

Набір підприємств, що увійдуть в об'єднання встановлюється в індивідуальному завданні на курсову роботу, вхідні дані наведені в додатку.

Завдання 2. Задача про вибір потужності об'єднання підприємств

(Варіант обирається за останньою цифрою шифру студента, завдання наведені в Додатку)

Після об'єднання двох підприємств обслуговування необхідно вирішити питання про визначення оптимальної кількості нових робочих місць. Для нового підприємства обслуговування у великому місті зі складною системою розселення людей та чисельними пасажиропотоками визначення кількості робочих місць є непростю задачею, оскільки необхідно, з одного боку, задовольнити попит на даний вид послуг, з іншого – забезпечити рентабельну роботу об'єднання. Складність визначення попиту зумовлена великою мобільністю населення, особливо поблизу вокзалів, ринків, торгових центрів, автостанцій тощо. Задачу можна розв'язати за допомогою теорії ігор.

Дані про фактичний попит на послуги відсутні, відомий лише закон розподілу ймовірностей значень попиту. Необхідно визначити оптимальну потужність підприємства.

Таблиця 1 – Закон розподілу ймовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Ймовірність	0,01	0,09	0,2	0,3	0,3	0,1

Розглянемо попередню структуру витрат на будівництво та утримання підприємства обслуговування.

Стаття 1. Щорічні витрати, незалежні від кількості робочих місць підприємства:

При вартості будівництва та обладнання – 1000000 у.о. витрати на амортизацію (10%) – 100000 у.о.;

Витрати на ремонт і підтримку приміщення в робочому стані – 140000 у.о.;

Зарплата сторожа та прибиральниць – 15000 у.о.

Всього по статті 1 – 255000 у.о.

Стаття 2. Щорічні витрати, які залежать від кількості робочих місць наведені в таблиці 2

Стаття витрат	Кількість робочих місць			
	200	300	400	500
Оборотні засоби	800000	1200000	1600000	2000000
Заробітна плата робітників	150000	225000	300000	375000
Інші витрати	5000	7500	10000	12500
Всього	955000	1432500	1910000	2387500

Стаття 3. Щорічні витрати, які залежать від завантаженості робочих місць наведені в таблиці 3

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Витрати на газ, воду, електроенергію, каналізацію, опалення, у.о.	0	360000	720000	108000 0	144000 0	180000 0

Середній обсяг реалізації послуг за рік (доход) в залежності від визначеної кількості робочих місць наведений в таблиці 4

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	219000 0	438000 0	657000 0	876000 0	1095000 0

Розрахунок:

В залежності від витрат та передбачаємого обсягу реалізації послуг визначимо прибуток (збиток) об'єднання, який заносимо в наступну таблицю

5

Номер стратегії	Кількість робочих місць						
		R=0	R=100	R=200	R=300	R=400	R=500
1	200						
2	300						
3	400						
4	500						

Дані характеризують економічну ефективність об'єднання в залежності від кількості робочих місць та величини попиту. Проте ми не маємо інформації про фактичний попит на послуги даного підприємства, відомо тільки розподіл ймовірностей окремих значень попиту. Скористаємося ними для визначення функції виграшу по кожній стратегії – S_1, S_2, S_3, S_4 .

Представимо функцію виграшу $H_i(S_i)$ у вигляді

$$H_i = \sum_{j=1}^6 P_i P_j \cdot 10^{-3}, \quad (1)$$

де i – номер стратегії, $i=1...4$;

j – кількість робочих місць, кратна 100, $j=1...6$;

P_i – прибуток підприємства, відповідний стратегії i ;

P_j – імовірність попиту на кількість робочих місць j на підприємстві.

Знайдемо числові значення функції виграшу для кожної із стратегій.

При порівнянні отриманих результатів значень функції виграшу робимо висновок, що оптимальна кількість робочих місць об'єднання при заданому законі розподілу попиту відповідає стратегії з найбільшою функцією виграшу.

Завдання 4. Ефективність інвестиційних рішень при об'єднанні підприємств

Варіант обирається за двома останніми цифрами шифру студента, завдання наведені в Додатку.

Вихідна інформація для виконання розрахунку записується в такій формі:

1. Вартість споруди або реконструкції транспортного підприємства (об'єднання), млн. грн.
2. Обсяг продукції, яка буде випускатися або ремонтуватися за зміну, одиниць, штук, ремонтів тощо.
3. Собівартість продукції (послуг), грн.
4. Ціна продажу або реалізації продукції, грн.
5. Режим роботи підприємства – 5 днів на тиждень, у розрахунках передбачається робота в дві зміни.

6. Горизонт розрахунку ефективності інвестиційного рішення – 10 років.
7. Величина дисконти (E) відрізняється за варіантом.
8. Умови кредиту (річний відсоток кредиту, число років і розмір страхових виплат по кредиту) визначаються за варіантом.
9. Умови лізингу підприємства (страхування лізингу, прибуток лізингодавача та сума податків) представлені за окремими варіантами.
10. Розмір річних амортизаційних відрахувань для всіх варіантів – 10%.

Порядок розрахунку показників комерційної ефективності інвестиційного проекту

Комерційна ефективність споруди або реконструкції транспортного підприємства (об'єднання) оцінюється за допомогою наступних показників.

1. Чистий дисконтний дохід (ЧДД)

$$\text{ЧДД} = \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t) \frac{1}{(1+E)^t} - \sum_{t=0}^T K_t \frac{1}{(1+E)^t}. \quad (2)$$

В окремому випадку, коли капітальні вкладення одноетапні та здійснюються, в так званому, нульовому році, формула чистого дисконтного доходу (в деяких джерелах інтегральний ефект інвестицій) буде мати вигляд:

- а) при нелінійному характері економічних результатів

$$\text{ЧДД} = \sum_{t=0}^T (R_t - Z_t) \frac{1}{(1+E)^t} - K_0; \quad (3)$$

- б) при сталих результатах

$$\text{ЧДД} = \Delta - EK_0, \quad (4)$$

де T – горизонт розрахунку (приймається для всіх варіантів рівним 10 рокам);

t – етап або рік розрахунку;

R_t – прибуток або приток готівки на кожному етапі розрахунку

$$R_t = A + D_n = A + N_p \cdot \Pi_{\text{доб}} \cdot n \cdot \Pi_{\text{пр}}, \quad (5)$$

де A – амортизаційні відрахування, приймається в усіх варіантах – 10% від вартості споруди;

N_p – число робочих днів року при п'ятиденній тижневій роботі;

$\Pi_{\text{доб}}$ – випуск продукції в зміну, од.;

n – розрахункове число змін (2);

$\Pi_{\text{пр}}$ – ціна реалізації виробів, грн.;

Z_t – витрати на кожному етапі розрахунку або відтік готівки визначається за формулою

$$Z_t = C_n + \sum \Pi, \quad (6)$$

де C_n – сумарна собівартість виробу;

$\sum \Pi$ – загальна сума податків.

У свою чергу вони визначаються із залежності:

$$C_n = N_p \cdot \Pi_{\text{доб}} \cdot n \cdot S_{\text{од}}, \quad (7)$$

$S_{\text{од}}$ – собівартість одиниці продукції.

Сума податків складається з :

$$\sum \Pi = \Pi_{\text{пр}} + \Pi_{\text{дв}} + \Pi_{\text{ін}}, \quad (8)$$

де $\Pi_{\text{пр}}$ – податок на прибуток, визначається за виразом:

$$\Pi_{\text{пр}} = (D_n - C_n) \cdot 0.3, \quad (9)$$

$\Pi_{\text{дв}}$ – податок на додану вартість, визначається за виразом:

$$\Pi_{\text{дв}} = (d \cdot C_n + \Delta) \cdot 0.2, \quad (10)$$

де d – коефіцієнт, що враховує частку заробітної плати в собівартості продукції, наприклад, при $d = 0,05$ матеріальні затрати, які не оподатковуються на додану вартість, складають відповідно – 0,95;

$\Pi_{\text{ін}}$ – інші види податкових відрахувань, визначаються за виразом:

$$\Pi_{\text{ін}} = (\Pi_{\text{пр}} + \Pi_{\text{дв}}) \cdot 0.25, \quad (11)$$

де Δ – балансовий прибуток, визначається у вигляді різниці сум прибутків від продажу виробів за рік (D_n) та сумарних річних витрат при виробництві продукції (C_n), тобто

$$\Delta = D_n - C_n. \quad (12)$$

Розрахунки чистого дисконтного доходу (ЧДД) зводяться в таблиці 6-8.

Проект вважається ефективним, якщо при розрахунковому терміні, рівному десяти рокам, ЧДД позитивний.

Розрахунки інвестиційних рішень здійснюються в залежності від джерел фінансування:

- а) при будівництві за рахунок власних коштів;
- б) при будівництві за рахунок кредиту;

в) при експлуатації підприємства за лізингом.

Розглянемо приклад ефективності кредиту при будівництві підприємства.

Вихідні дані:

1. Вартість проекту – 2 млн. грн.
2. Випуск продукції за зміну – 250 од.
3. Собівартість виробу – 50 грн.
4. Ціна реалізації – 90 грн.
5. Умови кредиту – 5 років, виходячи із 10% річних та страхового внеску за кредит 5%.

Рішення:

Загальні річні суми погашення кредиту:

Страховий внесок у нульовому році дорівнює

$$2 \text{ млн. грн.} \cdot 0.05 = 0.1 \text{ млн. грн.}$$

Кредитні платежі за умови пропорційного повернення основної частки кредитку протягом терміну кредитування та нарахування відсотків за користування кредитом на його залишок.

$$1 \text{ рік} - 0.4 + 0.2 = 0.6 \text{ млн. грн.}$$

$$2 \text{ рік} - 0.4 + 0.16 = 0.56 \text{ млн. грн.}$$

$$3 \text{ рік} - 0.4 + 0.12 = 0.52 \text{ млн. грн.}$$

$$4 \text{ рік} - 0.4 + 0.08 = 0.48 \text{ млн. грн.}$$

$$5 \text{ рік} - 0.4 + 0.04 = 0.44 \text{ млн. грн.}$$

Доходи від продажу виробів складають:

$$D_{(t)} = 90 \cdot 269 \cdot 250 = 6.052 \text{ млн. грн.}$$

$$R_{(t)} = 6.052 + 0.2 = 6.252 \text{ млн. грн.}$$

$$Z_t = 50 \cdot 269 \cdot 250 = 3.363 \text{ млн. грн.,}$$

а з урахуванням податків:

$$Z_t = 3.363 + 2.101 = 5.46 \text{ млн. грн}$$

звідси чистий прибуток складає 0.79 млн. грн.

З цього прибутку протягом 5 років необхідно віднімати платежі по обслуговуванню кредиту.

Розглянемо приклад розрахунку експлуатації підприємства за лізингом, (вартісні та об'ємні показники роботи об'єкту ті ж самі).

Умови лізингу:

амортизація – 10 %;

страховий внесок за лізингом – 5%;

прибуток, податки та інші витрати за лізингом – 30 %.

Щорічні лізингові платежі складають:

$$P_{л} = \frac{2.0 \cdot 0.1}{1 - 0.3} = 0.28 \text{ млн. грн.}$$

За оперативним лізингом амортизація в дохідну частину не зараховується, тому надходження будуть складати при однозмінній роботі підприємства – 6.05 млн. грн., а витратна частина з урахуванням постійних лізингових платежів відповідно: $5.46 + 0.28 = 5.74$ млн. грн.

Таблиця 6 – Розрахунок чистого дисконтного доходу (ЧДД) при будівництві підприємства за рахунок власних коштів

Рік або крок розрахунку	Коефіцієнт дисконтуван. при $E = 0.20$	$R_{(t)}$	$Z_{(t)}$	$\Phi_{(t)}$	$\frac{\Phi_{(t)}}{(1 + E)^t}$	ЧДД, млн.. грн.
0	1.0		2.0	- 2.0	- 2.0	$\sum_{t=0}^T \Phi_{(t)} \alpha_q - K_o$
1	0.833	6.25	5.46	0.79	0.65	-1,35
2	0.694	6.25	5.46	0.79	0.55	-0,80
3	0.579	6.25	5.46	0.79	0.46	-0,34
4	0.482	6.25	5.46	0,79	0.38	0,04
5	0.402	6.25	5.46	0.79	0.32	0,36
6	0.335	6.25	5.46	0.79	0.26	0,62
7	0.279	6.25	5.46	0.79	0.22	0,84
8	0.233	6.25	5.46	0.79	0.18	1,02

9	0.194	6.25	5.46	0.79	0.15	1,17
10	0.162	6.25	5.46	0.79	0.13	1,30

Таблиця 7 – Розрахунок чистого дисконтного доходу при кредиті

Рік або крок розрахун ку	Коефіцієнт дисконтування $E = 0.20$	$R_{(t)}$	$Z_{(t)}$	$\Phi_{(t)}$	$\frac{\Phi_{(t)}}{(1+E)^t}$	ЧДД, млн. грн.
0	1,0		0.1	- 0.1	- 0.1	- 0.1
1	0.833	6.25	6.06	0.19	0.16	0.06
2	0.694	6.25	6.02	0.23	0.16	0.22
3	0.579	6.25	5.98	0.27	0.16	0.38
4	0.482	6.25	5.94	0.31	0.15	0.53
5	0.402	6.25	5.90	0.35	0.14	0.67
6	0.335	6.25	5.46	0.79	0.26	0.93
7	0.279	6.25	5.46	0.79	0.22	1.15
8	0.233	6.25	5.46	0.79	0.18	1.33
9	0.194	6.25	5.46	0.79	0.15	1.48
10	0.162	6.25	5.46	0.79	0.13	1.61

Таблиця 8 – Розрахунок чистого дисконтного доходу при лізингу

Рік або крок розрах унку	Коефіцієнт дисконтування при $E = 0.20$	$D_{(t)}$	$Z_{(t)}$	$\Phi_{(t)}$	$\frac{\Phi_{(t)}}{(1+E)^{(t)}}$	ЧДД, млн. грн.
0	1,0		0.1	-0,1	-0,1	-0,1
1	0.833	6.05	5.74	0.31	0,258	0,158
2	0.694	6.05	5.74	0.31	0,215	0,373
3	0.579	6.05	5.74	0.31	0,179	0,552
4	0.482	6.05	5.74	0.31	0,149	0,701
5	0.402	6.05	5.74	0.31	0,124	0,825
6	0.335	6.05	5.74	0.31	0,103	0,928
7	0.279	6.05	5.74	0.31	0,085	1,013
8	0.233	6.05	5.74	0.31	0,072	1,085
9	0.194	6.05	5.74	0.31	0,060	1,145
10	0.162	6.05	5.74	0.31	0,050	1,195

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. *Вінник О.* Господарські товариства і виробничі кооперативи. – К.: Знання, 1998. - 309 с.
2. *Горбунов А.Р.* Дочерные компании, филиалы, холдинги. Организационные структуры. Консолидирующий баланс. Налоговое планирование. М., : Издательский центр "АНКИЛ", 1997. - 150 с.
3. *Господарський кодекс України* // *Голос України* – 2003. – 14 березня. - №49.
4. *Дикань Л.В.* Конкуренентоздатність і економічна стабільність підприємств в промислово-фінансових групах.-Х.,1996.-42с.
5. *Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навчальний посібник.* / Чепурна Л.М., Беляєва С.С., Плахотнікова М.В., та ін. Під заг. Ред. Л.М.Чепурди - К.: ВД «Професіонал», 2005. – 272 с.
6. *Закон України “Про підприємства в Україні”* // www.zakon.rada.gov.ua
7. *Закон України “Про промислово-фінансові групи в Україні”* // www.zakon.rada.gov.ua
8. *Закон України "Про господарські товариства"* // www.zakon.rada.gov.ua
9. *Закон України "Про захист економічної конкуренції"* // www.zakon.rada.gov.ua
10. *Закон України "Про природні монополії"* // www.zakon.rada.gov.ua
11. *Закон України "Про Антимонопольний комітет"* // www.zakon.rada.gov.ua
12. *Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність"* // www.zakon.rada.gov.ua
13. *Закон України “Про систему оподаткування”* // www.zakon.rada.gov.ua
14. *Закон України "Про інвестиційну діяльність"* // www.zakon.rada.gov.ua
15. *Закон України "Про цінні папери і фондову біржу"* // www.zakon.rada.gov.ua
16. *Закон України „Про залізничний транспорт”* // www.zakon.rada.gov.ua
17. *Закон України „Про транспорт”* // www.zakon.rada.gov.ua
18. *Козаченко Г.В., Воронкова А.Е.* Корпоративне управління: Підручник для вузів. – Київ: Лібра, 2004. – 368 с.
19. *Масленникова Н.П.* Управление развитием организации. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2002. – 304 с.
20. *Тоцький В.І., Лавриненко В.В.* Організаційний розвиток підприємства: Навч. посіб. – КНЕУ, 2005. – 247 с.
21. *Уманців Г.В.* Холдингові компанії та промислово-фінансові групи у сучасній економіці.-К.:ВІРА-Р, 2002.-429с.
22. *Холл Р.Х.* Организации: структуры, процессы, результаты. – СПб: Питер, 2001. – 512 с.

Додаткова:

23. *Бойчик І.М.* Економіка підприємства. Навч. посіб. – К.: Атака, 2002. – 480 с.
24. *Бойчик І.М., Харів М.І.* Економіка підприємства. — Л.: Сполом. — 1998. - 212 с.
25. *Бутыркин А.Я.* Вертикальная интеграция и вертикальные ограничения в промышленности. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2003. – 200 с.
26. *Бухалков М.И.* Внутрифирменное планирование. Учебник. М.: Имфра-М, 1999. - 392 с.
27. *Васильков В.Г.* Організація виробництва: Навч. посібник — К: КНЕУ, 2003 - 524 с.
28. *Гаретт Б., Дюссож П.* Стратегические альянсы: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 332 с.
29. *Горбунов А.Р.* Дочерние компании, филиалы, холдинги: Организационные структуры. Налоговое планирование. Создание кредитных союзов. – М.: Анкил, 1999. – 27 с.
30. *Денисенко М.П.* Економіка підприємства: пошук шляхів розвитку: Посібник. – К.: МАУП, 2002. – 80 с.
31. *Евтушевський В.А.* Основи корпоративного управління. Навч. посібник. К. Знання-Прес. – 2002. – 317 с.
32. *Економіка підприємства: Навч. посіб. / За ред. А.В.Шегди.* – К.: Знання-Прес, 2004. – 335 с.
33. *Економіка підприємства: Підручник. За ред. С.Ф. Покропивного.* - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 528 с.
34. *Економіка підприємства: Підручник. За заг. ред. Й. М. Петровича.* – Львів: Новий світ-2000”, 2004. - 680 с.
35. *Крайник О.П., Барвінська Є.С.* Економіка підприємства. Навчальний посібник / За редакцією Крайник О.П. — 2-ге вид. оновлене і доповнене – Львів: „Інтелект-Захід“, 2005. – 296 с.
36. *Кулішов В.В.* Економіка підприємства: теорія і практика: Навч. Посібник. – К.: Ніка Центр, 2002. – 216 с.
37. *Майорова Т.В.* Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. - 376 с.
38. *Макаренко М.В.* Основи управління економічними процесами на залізничному транспорті України. – К.: КУЕТТ, 2003. – 478 с.
39. *Манів З.О.* Економіка підприємства: Навчальний посібник/ З.О. Манів, І.М. Луцький.- К.: Знання, 2004.- 580с.
40. *Немцов В.Д., Довгань Л.Є.* Стратегічний менеджмент. Навч. посібник. - К: УВПКЕксоб, 2001. - 560 с.
41. *Організація виробництва: Навч. посібник. / В.О. Онищенко.* — К.: Лібро, 2003. - 336 с.
42. *Орлов О.О.* Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. - К.: Скарби, 2002. - 336 с.
43. *Петренко М.І., Храбан А.А.* Економіка підприємства. Навчальний

посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2006. – 199с.

44. *Планування діяльності підприємства*: Навч.-метод, посібник для самост. вивч. дисц. /М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.; За заг. ред. В.Є. Москалюка. - К.: КНЕУ, 2002. - 252 с.

45. *Сич Є.М., Богомолова Н.І.* Економіка розвитку залізничного холодо транспорту. – К.: Аспект–Поліграф, 2003. – 224 с.

46. *Сич Є.М., Гудкова В.П.* Пасажирський комплекс залізничного транспорту: розвиток і ефективність. Монографія. – К.: Аспект – Поліграф, 2004. – 248 с.

47. *Сич Є.М., Ільчук В.П.* Інноваційно–інвестиційний розвиток залізничного транспорту. – К.: Логос, 2002. – 256 с.

48. *Тарасюк Г.М., Шваб Л.І.* Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. - Житомир: ЖДТУ, 2003. - 580 с.

49. *Тормоса Ю.Г.* Ціни та цінова політика: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 122 с.

50. *Тян Р.Б.* Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: МАУП, 1998. - 156 с.

51. *Фінанси підприємств*: Підручник / керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2003. - 384 с.

52. *Цал-Цалко Ю.С.* Витрати підприємства: Навч. посібник. — Житомир: ЖІТІ, 2002. - 647 с.

53. *Цал-Цалко Ю.С., Холод Б.І.* Економіка підприємства: Навч. посібник. - Житомир: ЖІТІ, 2002. - 388 с.

54. *Цивільний кодекс України // Голос України.* – 2003. – 12березня. - №45.

55. *Шановал В.М., Аврамчук Р.Н., Ткаченко О.В.* Економіка підприємства: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.-288 с.

56. *Шваб Л.І.* Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Каравела, 2004. – 568 с.

57. *Экономика и организация промышленного производства.* Учеб. пособие. Ред. коллегия: М.Н. Тимохин и др. — М.: Мысль, 1997. — 444 с.

58. *Экономика предприятия: Учебник для вузов./* Под ред. Ф. К. Беа, Э. Дихтла, М. Швайтцера. Пер. с нем. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 928 с.

Вхідні дані до завдання 1 практичної частини

Найменування показників	Підприємство 1				Підприємство 2				Підприємство 3			
	Роки діяльності				Роки діяльності				Роки діяльності			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Необоротні активи, тис. грн.	180	180	185	190	74	78	85	87	485	440	460	465
оборотні активи, тис. грн.	45	48	40	50	28	30	42	45	100	102	115	117
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	14	15	18	16	5	7	-	2	20	22	18	15
Власний капітал, тис. грн.	168	170	185	180	31	28	35	37	240	220	260	255
Забезпечення майбутніх витрат та платежів, тис. грн.	30	29	32	33	20	21	18	15	100	98	95	102
Довгострокові кредити, тис. грн.	12	12	10	15	14	15	20	10	110	120	128	118
Численність працюючих, чол.	170	165	165	178	60	62	65	63	200	200	210	212
Сумарні витрати, тис. грн.	830	840	842	850	248	272	288	300	1670	1680	1700	1730
Обсяг реалізації, тис. грн.	864	870	880	872	316	350	340	348	1920	1928	1800	1760

Найменування показників	Підприємство 4				Підприємство 5				Підприємство 6			
	Роки діяльності				Роки діяльності				Роки діяльності			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Необоротні активи, тис. грн.	120	128	140	150	520	525	460	448	680	690	700	798
оборотні активи, тис грн.	85	88	78	82	190	186	178	192	368	420	380	420
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	63	44	37	36	140	154	82	60	60	78	18	26
Власний капітал, тис. грн.	103	108	101	120	480	513	506	520	720	728	710	760
Забезпечення майбутніх витрат та платежів, тис. грн.	26	18	24	16	95	68	70	80	128	280	250	325
Довгострокові кредити, тис. грн.	50	75	80	26	130	120	117	58	150	120	105	39
Численність працюючих, чол.	149	148	150	152	260	252	248	230	320	315	315	318
Сумарні витрати, тис. грн.	685	720	705	740	2400	2800	2680	2100	2496	2460	2180	2200
Обсяг реалізації, тис. грн.	690	710	718	735	2520	2916	2700	2300	2540	2500	2000	1960

Найменування показників	Підприємство 7				Підприємство 8				Підприємство 9			
	Роки діяльності				Роки діяльності				Роки діяльності			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Необоротні активи, тис. грн.	200	260	270	272	1120	1140	1128	1160	75	70	85	88
оборотні активи, тис. грн.	60	58	65	70	860	780	820	890	28	20	25	30
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	14	-	12	8	220	180	16	12	-	5	2	3
Власний капітал, тис. грн.	123	115	120	130	890	1020	1108	1115	31	35	30	38
Забезпечення майбутніх витрат та платежів, тис. грн.	29	18	-	12	10	20	25	30	19	15	18	20
Довгострокові кредити, тис. грн.	17	25	62	56	1080	340	250	400	12	10	20	35
Численність працюючих, чол.	186	190	192	192	680	670	660	660	64	65	60	62
Сумарні витрати, тис. грн.	826	835	890	800	2300	2320	2350	2400	246	260	280	295
Обсяг реалізації,	870	850	880	760	2250	2330	2380	2520	328	255	290	320

тис. грн.												
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Найменування показників	Підприємство 10				Підприємство 11				Підприємство 12			
	Роки діяльності				Роки діяльності				Роки діяльності			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Необоротні активи, тис. грн.	450	480	400	350	620	680	700	760	280	300	325	450
оборотні активи, тис. грн.	220	200	215	180	300	340	280	380	100	120	115	135
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	20	15	-	-	10	18	15	20	10	22	14	16
Власний капітал, тис. грн.	320	300	250	280	420	400	380	450	200	150	220	320
Забезпечення майбутніх витрат та платежів, тис. грн.	50	40	80	70	30	70	180	150	30	28	30	40
Довгострокові кредити, тис. грн.	150	140	150	80	200	100	120	200	50	60	90	80
Численність працюючих, чол.	100	120	128	122	75	76	80	82	48	50	55	60
Сумарні витрати,	680	560	420	350	998	1050	1120	1100	780	850	920	1050

тис. грн.												
Обсяг реалізації, тис. грн.	690	540	400	320	1020	1090	1200	1050	820	980	1200	1300

Найменування показників	Підприємство 13				Підприємство 14				Підприємство 15			
	Роки діяльності				Роки діяльності				Роки діяльності			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Необоротні активи, тис. грн.	800	830	750	780	30	35	50	80	380	390	378	400
оборотні активи, тис. грн.	520	600	700	780	25	18	30	28	200	180	220	240
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	20	600	700	780	20	15	28	14	-	-	14	20
Власний капітал, тис. грн.	905	910	830	920	25	14	28	34	360	320	310	380
Забезпечення майбутніх витрат та платежів, тис. грн.	30	45	100	80	12	5	4	3	12	15	20	28
Довгострокові кредити, тис. грн.	50	35	40	60	15	18	22	30	120	50	60	90
Численність працюючих, чол.	380	390	350	320	30	32	35	40	73	75	80	78

Сумарні витрати, тис. грн.	2300	2500	2300	2250	320	330	348	480	950	890	920	870
Обсяг реалізації, тис. грн.	2400	2450	2100	2080	325	325	340	500	920	850	890	850

Вхідні дані до завдання 2 практичної частини

Варіант 1

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,01	0,09	0,2	0,2	0,3	0,2

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	1960000	3920000	5880000	7840000	9800000

Варіант 2

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,02	0,08	0,2	0,3	0,2	0,2

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2140000	4280000	6420000	8560000	10700000

Варіант 3

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,01	0,09	0,2	0,2	0,3	0,2

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2300000	4600000	6900000	9200000	11500000

Варіант 4

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,01	0,09	0,2	0,35	0,25	0,1

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	1990000	3980000	5970000	7960000	9950000

Варіант 5

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	100	200	300	400	500	100
Імовірність	0,01	0,09	0,25	0,35	0,2	0,1

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2070000	4140000	6210000	8280000	10350000

Варіант 6

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,015	0,085	0,1	0,2	0,3	0,3

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	1950000	3900000	5850000	7800000	9750000

Варіант 7

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,03	0,07	0,27	0,23	0,3	0,1

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2010000	4020000	6030000	8040000	10050000

Варіант 8

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,01	0,09	0,25	0,5	0,3	0,1

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2000000	4000000	6000000	8000000	10000000

Варіант 9

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,01	0,09	0,2	0,4	0,2	0,1

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2200000	4400000	6600000	8800000	11000000

Варіант 0

Закон розподілу імовірностей попиту

Попит (на кількість робочих місць)	0	100	200	300	400	500
Імовірність	0,02	0,08	0,2	0,3	0,2	0,2

Середній обсяг реалізації послуг за рік (дохід) в залежності від визначеної кількості робочих місць

Кількість завантажених робочих місць (R)	0	100	200	300	400	500
Обсяг реалізації послуг, у.о.	0	2050000	4100000	6150000	8200000	10250000

Вхідні дані до завдання 3 практичної частини

Варіант	Вартість вкладень, млн. грн.	Випуск продукції за зміну, од.	Собівартість продукції в грн.	Ціна реалізації продукції в грн.	Умови кредиту			Умови лізингу		Значення дисконту (E)
					Число років кредиту	Відсоток кредиту в %	Страховка кредиту в %	Страховка за лізингом, %	Прибуток та податки, %	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
1.	0.5	100	25	40	5	10	3	2	25	0.10
2.	0.7	120	30	42	3	12	4	3	27	0.11
3.	0.9	100	35	45	4	13	5	4	28	0.12
4.	1.0	150	36	50	5	14	5	5	30	0.13
5.	1.5	200	40	58	3	15	4	3	25	0.14
6.	1.75	250	42	60	5	12	3	4	28	0.15
7.	2.0	260	45	65	4	13	5	2	33	0.16
8.	2.2	200	46	66	4	10	5	3	30	0.17
9.	2.5	250	50	75	4	12	3	2	32	0.18

10.	3.0	225	55	75	5	11	3	3	25	0.19
11.	3.5	250	60	80	4	10	3	3	30	0.20
12.	4.0	300	62	85	5	11	3	4	32	0.21
13.	4.5	320	60	90	5	12	4	3	35	0.22
14.	5.0	330	62	95	3	10	3	2	33	0.23
15.	5.5	350	65	100	5	15	3	3	28	0.24
16.	6.0	300	55	95	4	10	3	3	30	0.25
17.	7.0	350	60	100	5	12	3	2	32	0.26
18.	8.0	380	65	105	4	11	2	3	30	0.27
19.	8.5	350	62	100	5	10	2	2	25	0.28
20.	9.0	400	65	105	3	11	3	3	28	0.29
21.	9.5	350	70	110	5	10	2	2	29	0.30
22.	10.0	450	55	100	4	11	3	3	25	0.31
23.	11.0	400	60	105	5	10	3	3	35	0.30
24.	12.0	420	65	105	5	13	3	3	32	0.32
25.	13.0	450	70	110	3	10	3	3	28	0.21
26.	14.0	500	75	115	5	12	2	2	30	0.15
27.	14.0	480	75	120	5	13	5	2	35	0.25
28.	15.0	500	80	125	4	10	3	3	32	0.20
29.	16.0	510	75	130	3	11	2	2	25	0.25
30.	18.0	550	82	140	2	15	3	2	32	0.28
31.	19.0	560	85	150	3	10	3	3	28	0.25
32.	20.0	600	86	140	4	11	2	3	30	0.21
33.	21.0	580	80	155	5	10	3	2	26	0.26
34.	0.6	80	20	35	5	10	3	3	26	0.10
35.	0.7	90	25	40	4	11	3	2	27	0.11
36.	0.9	100	30	45	5	12	3	3	29	0.12
37.	1.0	110	32	50	4	13	2	2	30	0.13

38.	1.2	115	35	55	5	14	3	2	31	0.14
39.	1.5	120	37	60	3	10	2	3	32	0.15
40.	2.0	130	40	70	4	11	3	2	33	0.16
41.	2.5	140	45	80	5	12	2	3	35	0.17
42.	3.0	150	50	85	4	13	3	3	28	0.18
43.	3.5	160	55	100	5	14	2	3	29	0.19
44.	4.0	170	60	100	5	10	3	3	32	0.20
45.	4.5	180	62	105	4	11	2	2	33	0.21
46.	5.0	190	63	104	5	12	3	2	30	0.22
47.	6.0	200	65	105	5	13	2	2	33	0.23
48.	6.5	210	70	110	5	14	3	3	35	0.23
49.	7.0	220	75	115	4	15	2	3	30	0.25
50.	7.5	230	77	120	5	10	3	2	32	0.26
51.	8.0	240	78	125	5	11	3	2	35	0.28
52.	8.5	245	80	130	4	12	3	2	35	0.28
53.	9.0	255	83	132	4	12	2	3	34	0.29
54.	9.5	250	85	135	5	13	2	3	31	0.29
55.	10.0	260	88	140	3	14	3	3	25	0.30
56.	11.0	270	90	150	5	15	2	2	30	0.31
57.	12.0	290	100	165	5	11	2	2	33	0.33
58.	13.0	300	110	160	4	12	2	2	30	0.34
59.	14.0	310	105	170	5	13	3	3	28	0.35
60.	15.0	320	110	180	5	10	2	2	29	0.20
61.	16.0	330	115	190	5	11	3	3	33	0.25
62.	17.0	340	120	190	5	12	2	2	30	0.26
63.	18.0	350	125	200	4	10	3	3	28	0.27
64.	19.0	330	115	185	5	15	2	3	35	0.28
65.	20.0	370	130	200	5	11	3	3	33	0.29

66.	22.0	400	125	200	5	12	3	3	35	0.31
67.	25.0	200	100	150	5	10	2	2	25	0.30
68.	20.0	350	130	210	5	10	3	3	26	0.25
69.	12.0	250	90	140	5	15	5	3	28	0.18
70.	0.4	85	35	50	5	10	3	2	25	0.10
71.	0.5	95	40	65	4	11	2	2	27	0.11
72.	0.6	100	45	70	5	12	3	3	28	0.12
73.	0.8	120	50	75	4	13	3	2	29	0.13
74.	1.0	150	55	80	3	14	3	2	30	0.14
75.	1.5	170	60	90	4	15	2	3	32	0.14
76.	2.0	200	65	95	5	10	3	3	33	0.16
77.	2.5	230	70	100	4	11	2	3	33	0.17
78.	3.0	250	75	105	5	12	3	2	34	0.18
79.	3.5	270	80	110	4	13	2	3	35	0.19
80.	4.0	300	85	120	3	14	2	2	30	0.20
81.	4.5	320	80	110	4	15	3	2	26	0.21
82.	5.0	330	85	120	5	10	2	3	27	0.22
83.	5.5	350	90	130	4	11	3	3	28	0.23
84.	6.0	400	100	140	5	12	2	3	29	0.29
85.	6.5	450	60	95	4	13	3	3	30	0.25
86.	7.0	480	70	110	4	14	2	3	32	0.26
87.	7.5	500	75	120	3	15	2	2	33	0.27
88.	8.0	520	65	110	5	10	3	2	34	0.28
89.	8.5	530	85	120	4	11	2	2	35	0.29
90.	9.0	550	90	120	4	12	3	3	25	0.30
91.	9.5	570	55	90	4	13	3	3	27	0.32
92.	9.5	570	100	150	5	14	3	3	27	0.32
93.	10.0	500	75	120	4	15	2	2	28	0.33

94.	11.0	550	95	150	5	10	3	3	29	0.34
95.	12.0	570	100	150	4	11	2	2	30	0.35
96.	13.0	500	75	140	5	12	3	3	31	0.15
97.	14.0	550	80	145	5	13	3	2	32	0.17
98.	15.0	580	90	150	4	14	2	2	33	0.18
99.	12.0	340	85	125	4	12	4	3	27	0.20
100.	9.0	520	65	110	5	10	3	2	34	0.28

Навчально-методичне видання

Надія Іванівна Богомолова
Марія Михайлівна Андрієнко

**ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ**

методичні вказівки до вивчення курсу
та виконання курсової роботи
для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності „Економіка підприємства”

Відповідальний за випуск – канд. екон. наук, доцент Н.І. Богомолова

Редактор –

Підписано до друку 07 р. Формат паперу 60x84/16, папір для тиражувальних апаратів, друк – на ризографі. Замовлення № 67-05, тираж 100.

Надруковано в друкарні Видавництва
Державного економіко-технологічного університету транспорту,
03049, м. Київ-49, вул. Миколи Лукашевича, 19